

Cognitieve gevolgen van kanker en kankerbehandeling

Sanne Schagen
Nederlands Kanker Instituut
Psychosociaal onderzoek en Epidemiologie
Universiteit van Amsterdam
Programmagroep Brein en Cognitie

Cognitieve problemen komen voor bij:

- Patiënten met een hersentumor
- Patiënten met uitzaaiingen in de hersenen

75%

- Patiënten met kanker buiten het centraal zenuwstelsel

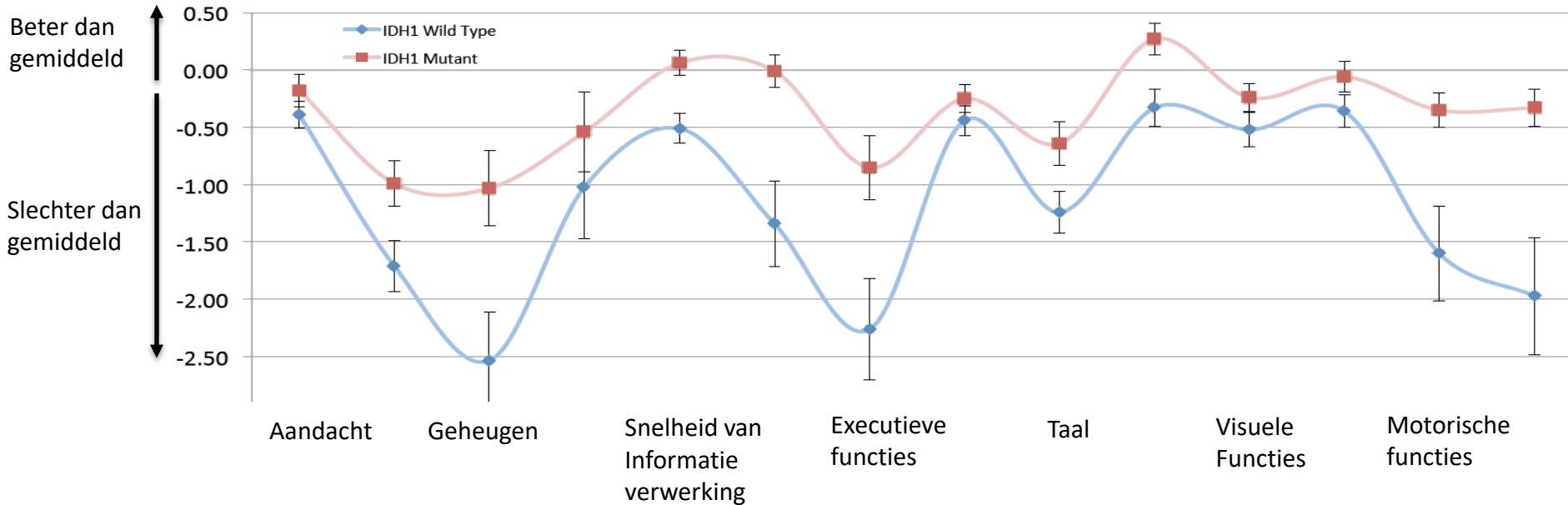

30%

Het vaststellen van cognitieve problemen:

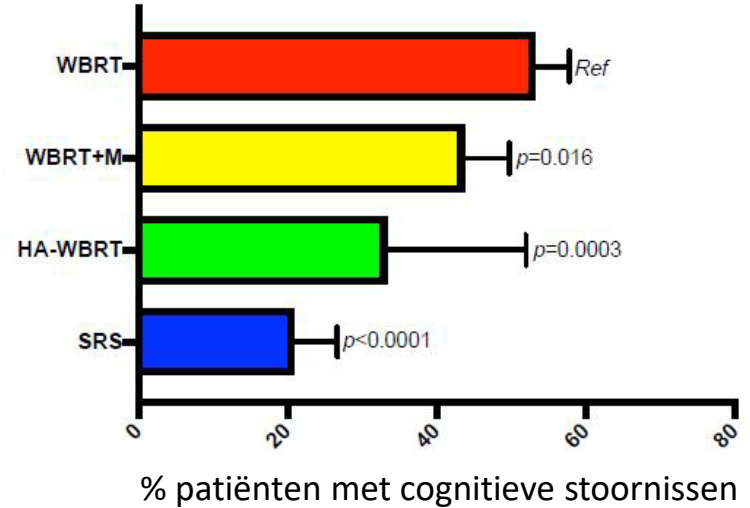
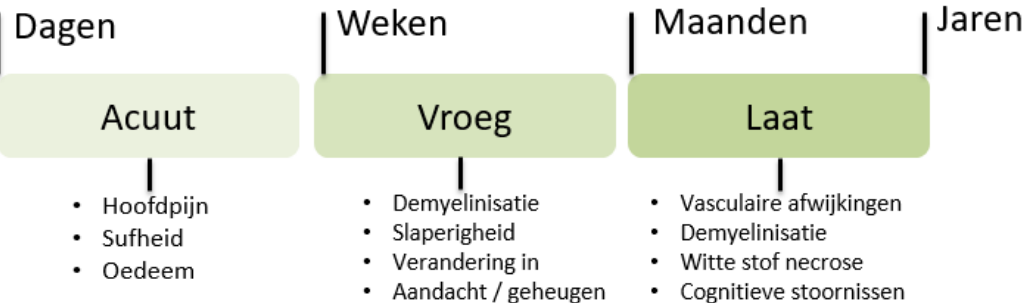
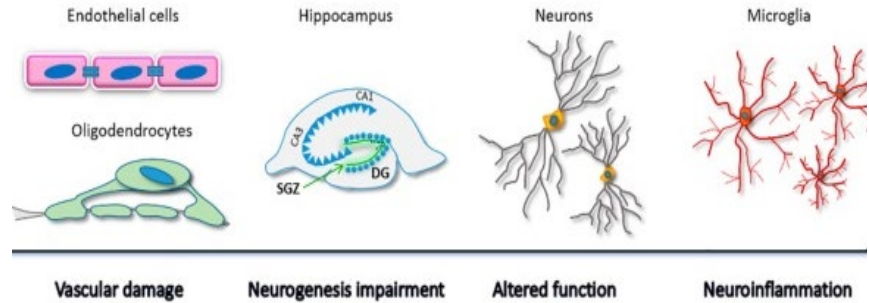
- Vragen is belangrijk maar niet afdoende
- Neuropsychologisch onderzoek brengt cognitieve functies in kaart: *geheugen, aandacht, snelheid van informatieverwerking, executieve functies, taal, redeneervermogen, maar ook vermoeidheid en distress*

Wat weten we over de oorzaken van cognitieve problemen?

Wat weten we over de oorzaken van cognitieve problemen?

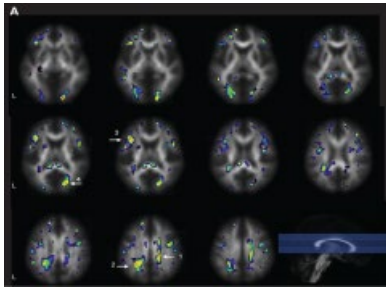
Radio-therapie

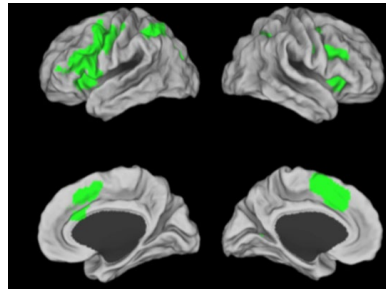
Wat weten we over de oorzaken van cognitieve problemen?

Chemo-
therapie

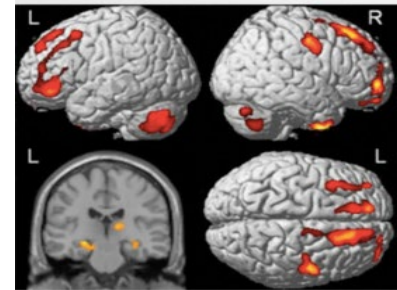
20 jaar na chemotherapie zien we iets slechtere cognitieve functies en kleinere grijze stof volumes bij patiënten in vergelijking met mensen die nooit kanker hebben gehad

witte stof - afname van integriteit/
microstructuur

Veranderingen in activiteit/
connectiviteit

grijze stof - afname van volume

Kunnen we cognitieve problemen voorspellen, voorkomen, verminderen, managen?

- Risico-verlagende interventies
- Farmacologische interventies
- Behandeling van stemmingsstoornissen / vermoeidheid
- Lifestyle interventies (bewegen, voeding, slaaphygiëne)
- Gedragmatige interventies
 - ❖ Omgaan met beperkingen door het toepassen van compensatiestrategieën

NIET RENNEN MAAR PLANNEN - ONLINE

Wat staat ons te doen?

- Push voor effort om de complexe biologische mechanismen die ten grondslag liggen aan cognitieve stoornissen te begrijpen, zodat preventieve en restoratieve interventies ontwikkeld kunnen worden
- Tegelijkertijd sterk inzetten op het toegankelijk maken van bestaande succesvolle gedragsmatige interventies die patiënten en hun naasten leren om te gaan met beperkingen

Zie de website van het Antoni van Leeuwenhoek voor de verhalen van deze en andere patiënten over cognitieve problemen